

LUHAMBWA KWA WAEBULANIYA ULONGOLERU

Luhamba kwa Waebulaniya ndo luhamba lwa kuwapanana moyu wantu lwalulanguziya ntambu Yesu pakatimiza umbuyi yawuwa Mulipatanu ligona. Luhamba alu lulembwa gambira muntu yakabwera, kwana nentu ya mawuyiru 60 kwa Lipatanu ligona Muwaebraniya yagalanguziya nakaka ntambu Yesu yakatimiza umbuyi wa Mlungu na lihengu lya Mtambika Mkulu gwa Shiyawudi. Toziya ayi luhamba lwana nfitu ya kuwapanana moyu Wayawudi yawamjimira Yesu. Luhamba alu lwa Waebulaniya lulanguziya Yesu ntambu yakatimiza malagaliru su watambika wakulu nawaendereya kulaviya tambiku zya kulunguziya torosu kayi. Toziya Yesu ndo yakaweriti tambiku kwa vidoda vyoseri kwa mala yimu hera. Luhamba ali kwa Waebulaniya luweza kuwapanana moyu wantu yawamjimira Yesu kwa mashaka aga mukwendereya kumfata Yesu Kristu yakatutenda tuwezi kumjimira Mlungu viraa avi na kwendeleya kumjimira mweni (12:2).

Kwahera yakavimana muntu yakalulembiti luhamba alu kwa Waebulaniya, kumbiti wabetula walihola pamonga kalembiti ntumintumi Paulu ama ntumintumi Luka ama Barinaba. Shipindi yalulembitwi luhamba alu shimanikana ndiri, kumbiti wawuwa

wajimira kuwera lulembitwi pamberi pa shinja sha malongu saba Pakwiyuka Yesu, Yerusalemu payiharabisitwi shinja sha malongu saba Pakwiyuka Yesu, kumbiti mlemba gwa luhamba alu kayiyoweleriti Yerusalemu gambira hayeniharabisiwi, luhamba kwa Waebulaniya lulembitwi mulushi lwa Rumi (13:24) na pamonga lujegitwi muwamu mwa vipinga vyamonga vya wantu yawawajimira Yesu.

Yagaweramu

Mlemba kalanguziya kuwera Yesu ndo mkulu kuliku wambuyi wa Mlungu na wantumintumi wa kumpindi, shipandi sha 1:1-4:13

Shakapanu kankwendereya kulanguziya kuwera Yesu ndo mkulu kuliku wambuyi wa Mlungu yawaweriti wankutendera Mnumba nkulu ya Mlungu aku Yerusalemu, shipandi sha 4:14-7:28

Viraa utenderu wa Yesu ndo mkulu kuliku Lipatanu ligona Mlungu lyakalitenditi na wantu wakuwi kupitira Malagaliru Mlungu gakamupananiti Musa, shipandi sha 8:1-10:31

Pakatakuliriti kala kuwera Yesu ndo mkulu kuliku shoseri shilii, mlemba kankulagalira ntambu yakutenda, shipandi sha 10:32-13:17

Upeleru mlemba kankumalalira luhamba kwa kuwapanana moyu na Lamusiwu, shipandi sha 13:18-25

Shisoweru sha Mlungu kupitira Mwana gwakuwi

¹ Makashu Mlungu katakuliti na wambuyi wetu mala zivuwa kwa ntambu zivuwa kwa njira ya wambuyi wakuwi,

² kumbiti mashaka aga ga upeleru, kanku-takula na twenga kwa njira ya Mwana gwakuwi ndomweni yakamusyagula kaweri mhala gwa vintu vyoseri, na kwa njira yakuwi Mlungu kanyawiti pasipanu.

³ Yomberi ndo mng'ereng'eta gwa ukwisa wa Mlungu, na kalifana nakamu ntambu ya Mlungu mweni, yakavitanga vintu vyoseri kwa shisoweru shakuwi shana makakala. Pakawapunga kala wantu vidoda vyawu, kalikala kumpindi uwega wa kumliwu wa Mlungu mkulu.

Mwana gwa Mlungu ndo mkulu kuliku wantumintumi wa kumpindi

⁴ Mwana katenditwi mkulu kuliku wantumintumi wa kumpindi, kapananitwi litawu likulu nentu kuliku womberi.

⁵ Mana Mlungu kamgambiriti ndiri nakamu ata yumu gwa ntumintumi gwa kumpindi,

“Gwenga gwa Mwana gwangu,
neni leru nwera Tati gwaku.”

Hakeni takuli visoweru avi kwa ntumintumi gwa
kumpindi yoseri

“Neni hanweri Tati gwakuwi,

Na yomberi hakaweri Mwana gwangu.”

⁶ Kumbiti pakamujega pasipanu Mwana gwakuwi, mwiwuku gwa kwanja, Mlungu kalonga,

“Wantumintumi wa kumpindi woseri wa Mlungu wanguwiri.”

7 Kumbiti kwa wantumintumi wa kumpindi, kalonga,
 “Mlungu kawatenda wantumintumi wa kumpindi waweri gambira liyega,
 Na wantumintumi wakuwi kawatenda kuwera gambira mpamba zya motu.”

8 Kumbiti kuusu Mwana, Mlungu kalongiti,
 “Ufalumi waku gwee Mlungu, ulikali mashaka goseri!
 Na luhonga lwa ukolamlima lwalumfiriziya Mlungu haluweri luhonga lwa Ufalumi waku.”

9 “Gwenga gufira kumfiriziya Mlungu na gulema makondola.
 Ndo toziya Mlungu, Mlungu gwaku, kakusyagula gwenga,
 Na kukuswaga lipaki, lipaki lya nemeru nkulu kuliku wayagu.”

10 Kayi,
 “Mtuwa gwenga, gutuliti liyanjiru lya pasipanu pakwanja,
 Mpindi vulaa ndo lihengu lya mawoku gaku.

11 Azi haziperi kumbiti gwenga hagusigali mashaka goseri,
 Zoseri hazisakali gambira nguwu.

12 Haguzipindipindi gambira likoti,
 Na zyeti hazisakali gambira nguwu ntambu yazisakala,
 Kumbiti gwenga ndo ulaa uliya mashaka goseri,
 Na mivinja yaku yahera upeleru.”

13 Mlungu kamgambiriti ndiri nakamu ata yumu gwa ntumintumi gwakuwi gwa kumpindi,
 “Gulikali uwega wangu wa kumliwu

Mpaka nuwatuli wang'ondu waku pasi pamagulu gaku.”

¹⁴ Wantumintumi wa kumpindi ndo washina gaa? Ndo rohu yazimtendera Mlungu na yazilagaliritwi kuwatanga walii hawanki ulopoziya.

2

Ulopoziwu mkulu

¹ Hangu tuvikoleri weri nentu visoweru vyoseri vyatupikiniriti, natwiza kukosa gatupikiniriti.

² Ujumbi Mlungu yakaulaviyiti kupitira wantumintumi wa kumpindi ulanguziwitwi kuwera nakaka, na muntu yoseri ulii yakaugendera ndiri ama yakaujimiriti ndiri, katozwiti ntambu yayifiruwa.

³ Su twenga hatuponi hashi handa tuwushera ndiri ulopoziya mkulu wantambu ayi? Pakwanja mweni Mtuwa kawubweriti ulopoziya awu na walii yawampikaniriti watugambiriti handa ndo wa nakaka.

⁴ Mlungu viraa kongeriti ukapitawu wakuwi kwa kutenda kila ntambu ya mauzauza na makangashu, na kwa kuwapanana wantu mafupu ga Rohu Mnanagala ntambu yakafiriti mweni.

Yesu kavaliti nshimba ya umuntu

⁵ Mlungu kawatuliti ndiri wantumintumi wa kumpindi kupakolamlima pasipanu papiza, pasipanu patuyowelera visoweru vyakuwi.

⁶ Kayi itakulwa pahala tunga Mumalembu Mananagala,
“Muntu ndo gaa, ata gumholi,

mwana gwa muntu ndo gaa ata gumsheri?”

⁷ “Gumsulusiyiti kwa katepu kaweri mdidini kuliku wantumintumi wa kumpindi, gumvalasiya lijenjeri lya ukwisa na ligoya.

⁸ Gutula kila shintu pasi pamagulu gakuwi.”

Kwa kuvitula vintu vyoseri pasi pa ukolamlima wa muntu, Mlungu kalekiti ndiri ata shintu shimu. Kumbiti vinu hatweniviwoni vintu vyoseri kuwera pasi pakuwi.

⁹ Kumbiti tumuwona Yesu ulii yakatenditwi kwa katepu hera kaweri pasi kuliku wantumintumi wa kumpindi, su kwa maheri ga Mlungu kahowi kwajili ya woseri. Toziya ya ntabiku yakuwi na kuhowa kwakuwi, vinu tumuwona kavalisiwa lijenjeri ya ukwisa na ligoya.

¹⁰ Iweriti iherepa nentu, Mlungu ndomweni vintu vyoseri vinyawitwi toziya yakuwi na kupitira yomberi, kamtenditi Yesu kaweri mkamilika nakamu kwa njira ya kutabika, su kawajegi wana wawuwa wawutendi pamuhera nayomberi ukwisa wakuwi, toziya Yesu ndo yakawalongoziya muulopoziya.

¹¹ Toziya ulii yakapunga na walii yawapungwa, woseri wa tati yumu. Su Yesu kawona ndiri soni kuwashema walongu wakuwi.

¹² Ntambu yakatakula,
“Gwee Mlungu, hanuwagambiri walongu wangu gagutenditi,
Hanukwimbiri nyimbu zya zyumi mulijojiniru lyawu.”

¹³ Katakula kayi, “Hanumtuliri Mlungu litumburu lyangu.” Na kayi, “Neni napanu pamuhera na wana Mlungu kampananiti.”

¹⁴ Su toziya wana walii wananshimba na mwazi, Yesu viraa kaweriti kana nshimba na mwazi gambira womberi. Kaweriti hangu, su kwa njira ya kuhowa kwakuwi, kamkanki Shetani yakana makakala ga kuhowa,

¹⁵ na hangu kawalekiziya walii yawaweriti wamanda mumakaliru gawu goseri, toziya ya lyoga lyawu lya kuhowa.

¹⁶ Toziya tuvimana handa yomberi kiziti ndiri kuwatanga wantumintumi wa kumpindi kumbiti kiziti kuwatanga mwiwuku gwa Aburahamu.

¹⁷ Hangu kafiruwitwi kaweri gambira walongu wakuwi mukila ntambu, su kaweri Mtambika Mkulu gwawu yakana lusungu na mjimilika mukumtendera lihengu Mlungu, su kalaviyi litambiku lya kuwusiya vidoda vya wantu.

¹⁸ Toziya mweni kajeritwi kwa ntabiku yakapatiti su kadaha kuwatanga walii yawajerwa.

3

Yesu mkulu kuliku Musa

¹ Su walongu wangu, wantu wa Mlungu yamushemitwi na Mlungu, mumuholi Yesu yakatumitwi na Mlungu kuwera Ntumintumi na Mtambika Mkulu gwa njimiru yeni yatutakula.

² Yomberi kaweriti mjimirika kwa Mlungu yakamsyaguliti kutenda lihengu lyakuwi gambira Musa ntambu yakaweriti mjimirika kuwawendera wantu woseri wa Israeli, yawashemitwi numba ya Mlungu.

³ Kumbiti Yesu kafiruwa kupananwa ukulu nentu kuliku Musa mana mnyawa numba wampanana ligoya nentu kuliku numba yeni.

⁴ Kila numba wayinyawa na muntu tunga, kumbiti Mlungu ndo mnyawa gwa vintu vyoseri.

⁵ Musa kaweriti mjimirika mnumba yoseri ya Mlungu handa ntumintumi, na kalaviyiti ukapitawu wa vitwatira Mlungu hakavitakuli shakapanu.

⁶ Kumbiti Kristu ndo mjimirika gambira mwana munumba ya Mlungu, twaweni twenga ndo numba yakuwi, handa patulikolerana na ugangamala na kulitumbira vitwatira vyatulutumbira.

Mwoyeru kwa wantu wa Mlungu

⁷ Su ntambu Rohu Mnanagala yakalongiti Mumalembu,

“Leru handa pampikanira liziwu lya Mlungu,

⁸ namtenda myoyu yenu kuwera ikamala mum-sindu ntambu yaiwera mushipindi sha majeru kushiwala,

⁹ Aku wazewi wenu wanjeriti, tembera wagawoniti matendu gangu

¹⁰ kwa vinja milongu msheshi. Su nushikalaliririti shiyiwuku shawu, na nongiti,

kila shipindi maholu gawu gagalambuka,

‘Na wazimaniti ndiri njira zyangu.’

¹¹ Su nkalaliti, nulirapiti,

‘Hapeni wingiri nakamu pahala paneni pa kwoyera.’ ”

¹² Su walongu mulikali weri nakiza yoseri pakati penu yakawera na moyu gudoda na yakajimira ndiri ata kulisega na Mlungu yakawera mkomu.

¹³ Kumbiti pamwendereya kushipikinira shisoweru “Leru” pashisomwa Mumalembu

Mananagala, mulipanani moyu kila lishaka. Su nakawera yumu gwenu yakatendwa moyu gwakuwi kuwera gukamala kwa kupayirwa na vidoda.

¹⁴ Mana twenga twankulikolerana pamuhera mngati mwa Kristu payiwera twankutenda kwa nakaka mpaka upeleru kwa litumbiru lyatuweriti nalu pakwanja.

¹⁵ Malembu galonga hangu,
“Leru handa pamupikanira liziwu lya Mlungu, namuwera wakakatala gambira, shipindi shilii sha msindu.”

¹⁶ Ashina gaa yawapikaniriti liziwu lya Mlungu kumbiti pamuhera na hangu waweriti na msindu? Ndo woseri walii yawalongoziwitwi na Musa kulawa Misri.

¹⁷ Mlungu kawakalaliriti ashina gaa kwa vinja milongu msheshi? Kawakalaliriti walii yawatenditi vidoda, mawuti gawu ganangika kulii kushiwala.

¹⁸ Mlungu pakalirapiti kuwera hapeni wingiri pahala pangu pa kwoyera, kaweriti kankuwatakulira ashina gaa? Kaweriti kankuwatakulira walii yawamtendiriti msindu.

¹⁹ Su tuwona handa wingira ndiri aku toziya walemiti kujimira.

4

¹ Su lagilu lilii lwa kwingira pahala pakuwi pa kwoyera lyankali, tulikali weri nakawera muntu yoseri yakasinda kwingira mukwoyera aku.

² Toziya Shisoweru Shiwagira shibwerwa kwa twenga ntambu yashibweritwi kwa wantu walii

wagona, kumbiti ujumbi yawawupikaniriti uwapananiti ndiri mota yoseri toziya woseri yawawupikaniriti, wawuwankiti ndiri kwa njimiru.

³ Twenga yatujimira kwingira kwoyera aku kwakalagiliti Mlungu. Ntambu yakalagiliti Mlungu,

“Nkalariti nulirapa,

‘Hapeni wingiri pahala paneni pakwoyera.’”

Mlungu katakuliti aga ata handa lihengu lyakuwi lya kunyawa pasipanu lipeliti.

⁴ Toziya pahala tunga, Malembu Mananagala gatakulila lishaka lya saba handa, “Mlungu kalek-
iti mahengu gakuwi goseri, kwoyeriti mulishaka lya saba.”

⁵ Na panu shitwatira ashi shitakulwa kayi, “Hapeni wingiri pahala pangu pa kwoyera.”

⁶ Ayi ilanguziya kuwera lagila lya kwingira mukwoyera lyankali, toziya walii yawashipikaniriti Shisoweru Shiwagira pakwanja wajimiriti ndiri na wasinditi kwingira.

⁷ Mlungu katuliti lishaka limonga kayi, lyal-
ishemwa “Leru,” Kalonga shakapanu kwa njira ya Dawudi, visoweru vyawalembiti kala,

“Leru handa pampikanira liziwu lya Mlungu, namuwera wakakatala.”

⁸ Handa Yoshuwa mekawapanani wantu awa mwoyeru, su Mlungu mekatakuliri ndiri lishaka limonga.

⁹ Su hangu kwankali kwoyera kwa wantu wa Mlungu gambira Mlungu ntambu yakwoyeriti lishaka lya saba.

10 Toziya ulii yakingira pahala pa kwoyera pa Mlungu hakaleki lihengu lyakuwi gambira Mlungu viraa ntambu yakalekiti mulihengu lyakuwi na kwoyeriti lishaka lya saba.

11 Su tukamali kwingira mukwoyera amu, su nakawera muntu yoseri pakati petu yakaguwa kwa kulema kumpikinira Mlungu ntambu yawa-tenditi womberi.

12 Shisoweru sha Mlungu shiwera na ukomu shiwera na likakala, shana ukola gambira up-anga yawukola uwega zoseri mbili. Shipena mpaka mngati mumoyu na rohu, gambira up-anga yawukola yawuhanja nakamu mpaka mn-gati mwa viungiru na ufomboru. Visoweru avi vigubutula nfiru na maholu ga rohu zya wantu.

13 Kwahera shiwumbi shoseri shashifikiti ku-longolu kwa Mlungu, vyoseri vitulwa paweru ku-longolu kwa masu gakuwi, kwakuwi hatutakuli visoweru vyetu vyoseri.

Yesu Mtambika Mkulu

14 Su tuwera na Mtambika Mkulu yakingiriti mpaka kumpindi kwa Mlungu, ndo Yesu Mwana gwa Mlungu, tugakoli nentu gatulonga.

15 Mtambika Mkulu gwetu ayu katuwonera lusungu kwa legulegu yatwenga, toziya yomberi kajeritwi ntambu yatujerwa kumbiti katenditi ndiri vidoda.

16 Su tuwera pakwegera pa shibanta sha ufalumi sha maheri ga Mlungu pota lyoga, twanki lusungu na manemu ga kututanga shipindi sha mafiluru.

5

¹ Kila mtambika mkulu kasyagulitwi pakati pa wantu, katulwa kugolokera lihengu lya kutendera vitwatira vya Mlungu toziya ya wantu, kulaviya mafupu na tambiku toziya ya vidoda.

² Toziya mweni kawera legulegu muvitwatira, kaweza kuwatendera kwa lusungu walii yawamana ndiri shintu na yawatenda vidoda.

³ Toziya mweni kaweriti legulegu kalaviya tambiku kwa ajili ya vidoda vyakuwi ntambu yakalaviya tambiku kwa ajili ya wantu wamonga.

⁴ Kwahera muntu yakaweza kulipanana ligoya kaweri mtambika mkulu, kila mtambika mkulu kasyagulwa na Mlungu ntambu yakaweriti Aruni.

⁵ Ntambu iraa ayi na Kristu Mlopoziya kalitolera mweni ndiri ligoya lya kuwera Mtambika Mkulu, kumbiti Mlungu kamsyagula na kungambira.

“Gwenga gwa Mwana gwangu, neni leru nwera Tati gwaku.”

⁶ Katakuliti viraa pahala pamonga, “Gwenga gwa mtambika gwa mashaka goseri, handa utambika wa Melikizedeki.”

⁷ Yesu pakaweriti kankulikala pasipanu, kwa kulila kukulu na masozi, kaluwiti na kulonga shondi kwa Mlungu kaweriti na uwezu wa kumlopoziya mukuhowa na yomberi kamupikiniriti toziya kaweriti kankumpikinira.

⁸ Tembera kaweriti Mwana gwa Mlungu, kalifunditi kujimira kwa njira yakutabika.

⁹ Na pakasokiti muupeleru wa galii yakalagaliritwi, kawera shanjiru sha ulopoziya wa mashaka goseri kwa woseri yawamjimira.

10 Na Mlungu kalonga handa, “Gwenga ndo mtambika mkulu gambira utambika wa Melikizedeki.”

Libeliziwu lya kuwuya kumbeli

11 Twana gavuwa ga kutakula ga vitwatira avi, kumbiti vikamala kuwalongolera, toziya mwenga muwera waleri kuvimana.

12 Kwa shipindi ashi mwenga mfiuruwa kuwera kala wafunda, kumbiti mwankufuruwa muwera na muntu gwa kuwafunda kayi mafundu ga kwanja ga visoweru vya Mlungu, mgalambuka kayi kuwera wantu wa kukonkaziwa maweri pa shiboga shikamala.

13 Kila yakafuruwa kulanda maweri ndo kankali mwananguta, kavimana ndiri mafundu gagamfiriziya Mlungu ndo shishi.

14 Kumbiti shiboga shikamala ndo sha wantu wakulu, yawalifunditi kwa vitendu kuvimana madoda na maheri.

6

1 Su natulikala mumafundu galii ga kwanja ga ujumbi wa Kristu. Tugendi kulongolu kwa galii gagakamala, na tuleki kwendeleya kuwafunda hera kwa shishi mfiuruwa kuleka vidoda na kuwera na njimiru kwa Mlungu,

2 na kwendeleya mumafunda ga ubatizu na ga kutulirwa mawoku na ga uzyukisiwu wa yawahowiti na ga utoza wa mashaka goseri.

3 Hatugendi kulongolu kwa galii yagakamala, Mlungu pakafira.

4 Toziya ikamala nentu kuwawuziwa wantu yawamgalambukiti Mlungu waleki vidoda

vyawatenditi, wantu weni kwanja unanaka wa Mlungu ugubutulitwi kwawomberi, na wawankiti lifupu lya kumpindi, na wawanka Rohu Mnanagala,

⁵ na kupananwa uherepa wa Shisoweru sha Mlungu na likakala lya shipindi shashiza,

⁶ na shakapanu wantu awa pawasindu, vika-mala toziya womberi handa wankumpingika kayi Yesu kwa kutenduwa kwawu weni na kumwigilanga paweru.

⁷ Lirambu litekelerwa na Mlungu, lyalitowelwa vula kayi na kayi na kumeriziya vimeru vyoseri vya kujega mota kwa yakalima.

⁸ Kumbiti lirambu palimera mitera ya misontu na migugu, lyahera lihengu toziya liwera pakwegera kupangirwa na Mlungu, upeleru wakuwi halilunguziyi motu.

⁹ Walongu wetu tutakula ntambu ayi, kumbiti tuwera na unakaka wa kulonga mtenda weri, vitwatira vilii viheri nentu vyavitendwa na wantu yawalopoziwa.

¹⁰ Mlungu kana unakaka, mweni hapeni kalyaluwi lihengu lyamtenditi ama ufiru yamulanguziyiti toziya yakuwi muutenderu yamuwapananiti na yamuwapanana vinu wantu wakuwi.

¹¹ Shatufira twenga ndo ashi kila yumu gwenu kalanguziyi gangamala iraa ayi, vitwatira vilii vyamulitumbira mpaka upeleru.

¹² Su namuwera wapweri, kumbiti mtendi gambira womberi walii kupitira njimiru na kuhepelera kwa njira ayi wanka galii Mlungu gakalagiliti kuwapanana.

Lagilu lya Mlungu lyanakaka

¹³ Mlungu pakamulagila shakafira kumutendera Aburhamu, kalirapiti kwa litawu lyakuwi mweni toziya kwahera mkulu kuliku Mlungu, mweni ayu mekawezi kulirapa.

¹⁴ Mlungu katakuliti, “Nakaka hanukupeteri na nakaka hanukupanani gwenga viyiwuku vivuwa.”

¹⁵ Su Aburhamu kaheperiti kwa uhepera na hangu kanka shilii shakalagiliti Mlungu kuwera hakampanani.

¹⁶ Wantu pawalirapa, walirapa kwa yakawera mkulu kuliku weni, na kulirapira kulanguziya unakaka kumalira usinganu woseri.

¹⁷ Vulaa vilii Mlungu pakafira kuwalanguziya wahala wakuwi hapeni kagalambuli lagila lyakuwi, kankulanguziya ali kwa lirapu.

¹⁸ Kwana vintu viwili hapeni vigalambuki, muavi Mlungu hapeni kalongi mpayu, twenga yatumtugira tuweza kuwera na moyu na kulikolera litumbiru lyaliwera palongolu kwa twenga.

¹⁹ Twanali litumbiru ali gambira nanga ya makaliru getu, litumbiru ali ligangamala na hapeni libegiziwi, na lipena kupita kumbeli pa lipaziya mpaka pahala pananagala.

²⁰ Kweni aku Yesu mweni kalongolera kwingira amu toziya ya twenga na kawera Mtambika Mkulu mashaka goseri, kwa ntambu ya utambika wa Melikizedeki.

7

Utambika wa Melikizedeki

¹ Melikizedeki ayu kaweriti mfalumi gwa Salemu, na mtambika gwa Mlungu Mkulu. Aburhamu pakaweriti kankuwuya kulawa mng'onde kuwalaga wafalumi, Melikizedeki kaliwoniti na yomberi na kamtekelerwa.

² Na Aburhamu kampanana shintu sha lilongu lya vintu vyoseri vyakaweriti navi pali. Mana ya litawu lya Melikizedeki ndo Mfalumi yakatenda maheri na toziya yomberi kaweriti Mfalumi gwa Salemu, litawu lyakuwi viraa lyana mana ya Mfalumi gwa ponga.

³ Kahera Tati na kahera mawu na kahera lukolu, kahera lyanjiru ama upeleru wa ukomu wakuwi. Kalifana na Mwana gwa Mlungu na kenderewa kuwera mtambika mashaka goseri.

⁴ Su mmuwona muntu ayu ntambu yakaweriti mkulu, mbuyi gwetu Aburhamu kamupanani shintu sha lilongu lya vintu vyoseri vyakalopoliti munkonde.

⁵ Shiyiwuku sha Lawi yawawera watambika, walekiziwa Mumalagaliru Mlungu gakamupanani Musa kutola shintu sha lilongu lya vintu vyoseri kulawa kwa walongu wawu Israeli, ata handa na womberi wawera washiyiwuku sha Aburhamu.

⁶ Kumbiti Melikizedeki kaweriti ndiri gwa lukolu lwa Lawi, ata hangu kankiti shintu sha lilongu lya vintu vyoseri kulawa kwa Aburhamu na kamtekeleriti yomberi yakaweriti kapananwa malagilu ga Mlungu.

⁷ Kwahera shashatika ata shididini handa yakamtekelerwa ndo mkulu kuliku ulii yakatekelerwa.

⁸ Kwa ntambu yimu shintu sha lilongu lya vintu vyoseri vyankwa na wantu yawalikala ndiri mashaka goseri na kwa ntambu yamonga shintu sha lilongu lya vintu vyoseri vyankwa na muntu yatuwera na ukapitawu handa kana ukomu.

⁹ Su tudaha kutakula hangu, handa Aburahamu pakalaviyiti shintu sha lilongu, Lawi mweni na shiyiwuku shakuwi shanka pahala pa lilongu, kalaviyiti shintu sha lilongu kupitira Aburahamu.

¹⁰ Toziya Lawi kaweriti mushunu sha mbuyi gwakuwi Aburahamu, shipindi Melikizedeki pakaliwoniti na Aburahamu.

Mtambika yumonga gambira Melikizedeki

¹¹ Kulawirana na utambika wa Walawi, wantu wa Israeli wapananitwi Malagaliru. Vinu handa utambika wa Walawi meuweri ndiri na likosa, meuweri ndiri kayi mafiliru ga kulawira utambika umonga wa ntambu yingi, uwera ndiri gambira utambika wa Aruni kumbiti uwera gambira utambika wa Melikizedeki.

¹² Toziya shiyiwuku sha utambika pashigalambuka, malagaliru nageni gagalambuki viraa.

¹³ Toziya yomberi yakatakuliritwi muaga kaweriti mtenda pamuhera na likabira lyamonga, ndolyeni kwahera ata yumu gwa likabila ali yakapatiti kupatendera pashitalawanda sha kutambikira.

¹⁴ Imanikana kuwera Mtuwa gwetu kiwukiti mulikabila lya Yuda lweni Musa kalikanta ndiri pakaweriti kankutakulira watambika.

¹⁵ Na vinu shapaweru nentu toziya mtambika gwa ntambu yumonga ulii yakalifana na Melikizedeki kalawiriti.

¹⁶ Yomberi katenditwi ndiri mtambika kwa kwiwuka kwa nshimba, kumbiti kiwukiti kupitira likakala lya ukomu wahera upeleru.

¹⁷ Toziya ukapitawu wa yomberi ulanguziya kuwera, “Gwenga gwa mtambika gwa mashaka goseri, handa utambika wa Melikizedeki.”

¹⁸ Su kwa ntambu yimu lilagaliru ligona lili liwusiwa toziya liweriti lyahera makakala na liwatanga ndiri wantu.

¹⁹ Toziya Lilagaliru Mlungu lyakampananiti Musa, liweza ndiri kumalalira shintu shoseri, su kwa ntambu yimonga litumbiru liherepa nentu, kupitira litumbiru ali tuweza kuwera pakwegera na Mlungu.

²⁰ Litumbiru ali lilanguziitwi ndo lyanakaka kwa lirapu, wamonga walii pawatenditwi watambika, watenditwi ndiri kwa lirapu.

²¹ Kumbiti Yesu katenditwi mtambika kwa lirapu toziya ya galii Mlungu gakamgambiriti
“Mtuwa kalirapa,
hapeni kagalambuli nfiru yakuwi,
‘Gwenga gwa mtambika gwa mashaka goseri.’ ”

²² Toziya ya aga, Yesu kawera mzamana gwa lipatanu lyaliwera liherepa nentu.

²³ Kayi watambika awa waweriti wawuwa na toziya waweriti wantu yawahowa, waweziti ndiri kwendeleya na lihengu lyawu.

²⁴ Kumbiti Yesu kahanda womberini ndiri, yomberi kalikala mashaka goseri, Utambika wakuwi uwuka ndiri kwakuwi.

²⁵ Hangu yomberi kadaha mashaka goseri kuwalopoziya nakamu woseri yawamgendera Mlungu kwa njira yakuwi, toziya yomberi

kalikala shipindi shoseri pakawaluwira kwa Mlungu.

²⁶ Su shiweriti shitwatira sha mana nentu kwa twenga kuwera na Mtambika mkulu gambira ayu na Mnanagala na kahera likosa, kawera mnanaga, kasegwa na yawawera na vidoda na kawera kumpindi ya pampindi.

²⁷ Kawera ndiri gambira watambika wakulu wamonga, yomberi kafiruwa ndiri kulaviya litambiku kila lishaka, kwanja toziya ya vidoda vyakuwi mweni gambira womberi, shakapanu toziya ya vidoda vya wantu, yomberi katenda hangu kwa mala yimu hera, kwajili ya wantu woseri, kalilaviyiti mweni kwa mala yimu hera kwa shipindi shoseri.

²⁸ Malagaliru Mlungu gakamupananiti Musa, gawasyagula wantu yawawera legulegu kuwera watambika wakulu, kumbiti shilii shakatakuliti Mlungu kwa lirapu, shashisokiti kala pa Malagaliru ga Musa, gamsyagula Mwana yakatenditwi kuwera pota likosa mashaka goseri.

8

Yesu Mtambika gwetu mkulu

¹ Su shitwatira sha mana ndo ashi shatulonga, twenga twanayu mtambika mkulu gwa ntambu ayi, mweni kalikali uwega wa kumliwu mwa shibanta sha Utuwa sha Ukulu kumpindi.

² Yomberi kankutenda lihengu lya Mtambika Mkulu pahala pananagala nentu, yani mngati mwa lipamanda lilii lya nakaka lyalinyawitwi na Mtuwa, kumbiti na muntu ndiri.

³ Kila Mtambika Mkulu kasyagulwa kumlavilira Mlungu malaviwu na tambiku, na hangu mtambika mkulu ayu mpaka nayomberi kaweri na shintu cha kulaviya.

⁴ Handa yomberi mekaweri gwa pasipanu mekaweri ndiri nakamu mtambika, tembera kwana watambika wamonga yawalaviya tambiku kulawirana na Malagaliru Mlungu gakamupananiti Musa.

⁵ Weni utambika wawu uweriti mfanu na shivuni sha galii yagawera kumpindi. Toziya Musa pakaweriti sambira kulinyawa lipamanda lilii, Mlungu kamgambiriti, “Gunyawi kila shintu ntambu yanukulanguziyiti shipindi paguweriti kulugongu kulii.”

⁶ Kumbiti vinu Yesu wampanana lihengu lya utambika yawuwera uherepa kuliku wa womberi, su kawera mkolaniziya wa lipatanu liherepa lyakalyanjiti kwa malagilu gaherepa.

⁷ Toziya handa lipatanu lilii lya kwanja meliweri lyahera likosa, meliweri ndiri na nfiru ya lipatanu lya pili.

⁸ Kumbiti Mlungu kawawona na makosa pakalongiti,

“Mtuwa kalonga, mashaka gankwiza,

Peni hantendi lipatanu lya syayi na wantu wa Israeli na wantu wa Yuda.

⁹ Lipatanu ali haliweri ndiri gambira lilii lyaliten-ditwi na wambuyi wawu

lishaka panuwakoliti liwoku lyawu, nuwalonguziyiti kulawa Misri.

Waweriti ndiri wajimirika mulipatanu lyangu, na hangu neni nuwashera ndiri.

10 Na ali ndo lipatanu hanulitendi na wantu wa Israeli,
 mashaka gankwiza,
 hantuli malagaliru gangu mumahala mwawu,
 na kulilemba mummyoyu mwawu,
 na neni haweri Mlungu gwawu,
 na womberi hawaweri wantu waneni.

11 Kwahera muntu yakamfunda muyaguwi,
 ama hakamgambiri muyaguwi,
 ‘Gummani Mtuwa.’

Toziya woseri hawamani neni,
 wantu yawamanika na wantu yawamanika ndiri.

12 Hanuwalekiziyi matendu gawu gadoda,
 na hapeni nuviholi kayi vidoda vyawu.”

13 Pakalongiti kwa lipatanu lya syayi, Mlungu kalisakaziya lilii lya kwanja, na shoseri shashisakaziwa na kuwera shigona sambira hashiwuki.

9

Pahala pananagala pa pasipanu na pa kumpindi

1 Su lipatanu lya kwanja liweriti na ntambu zyakuwi zya kuguwira na pahala pananagala pa pasipanu.

2 Lipamanda linyawitwi vyumba viwili, mshumba sha kwanja paweriti na shombu sha kutulira vikoloboyi na paweriti shintambi na mabumunda yagatulitwi palongolu pa Mlungu, pahala palii pashemitwi Pahala Pananagala Nentu.

3 Pamberi pa lipaziya lya pili, paweriti na lipamanda lyalishemitwi Pananagala Nentu.

⁴ Amu muweriti na shitalawanda sha zahabu pakutumiziya ubani. Muweriti na lisanduku lya lipatanu, lyeni liweriti walityeremeka zahabu wega zoseri na mngati mwakuwi mweriti na shiwiga sha zahabu shashiweriti na shiboga shashishemitwi mana na luhonga lwa Aruni. Luhonga ali luweriti lutomola mahamba na muweriti na mabuwi ga lipatanu.

⁵ Panani pa ali lisanduku paweriti na vinyagu vya viumbi viwili vyaviwera na mpapatiru zyaziwera na ukwisa wa Mlungu, na mpapatiru zyawu zigubikiriti pahala palii wantu pawalaviyiti tambiku zya kuwusiya vidoda. Hapeni tuwezi kuvitakulira vitwatira avi vyoseri ntambu yaviwera.

⁶ Vitwatira avi vitendikiti, shakapanu iwera shitiba kwa watambika kwingira kila mala pashumba sha kwanja mulipamanda kutenda lihengu lyawu lya utambika.

⁷ Kumbiti Mtambika Mkulu gweka yakuwi ndo yakingira mulipamanda lya pili na yomberi katenda hangu mala yimu kwa shinja na katola mwazi kamlavilira Mlungu kwajili yakuwi mweni na kwajili ya vidoda vya wantu, yawavitenditi pota kuvimana.

⁸ Kulawirana na manyawiru aga Rohu Mnana-gala kankufunda pota kufifa handa njira ya kwingira pahala pananagala nentu pa kumpindi hapeni kuvugulwi shipindi shoseri pahala pa lipamanda lya kwanja lyankali lyankugoloka.

⁹ Shitwatira ashi ndo mfanu gwa shipindi shashiwera vinu, shilanguziya kuwera matambiku na malaviwu vilaviwa, kumbiti ziweza ndiri kuzitenda nfiru zya yawaguwira kuwera pota na

likosa,

¹⁰ vitwatira avi vyankuvitakulira viboga na vyakulanda na ntambu zivuwa za kupunga, goseri aga ndo malagaliru ga umuntu hera, na likakala lyakuwi lyoya shipindi Mlungu pakatula weri vintu vyoseri musyayi.

¹¹ Kumbiti Kristu kawera Mtambika Mkulu gwa vitwatira vyaviwera viheri, vinu visoka kala. Yomberi kingiriti mulipamanda lyaliwera liherepa nentu na liwera nakaka, lyalinyawa ndiri kwa mawoku ga wantu, su liwera ndiri lya pasipanu papanyawitwi.

¹² Yomberi kingiriti Pahala Pananagala nentu kwa mala yimu, kingiriti ndiri na mwazi gwa mbuzi na ng'ombi kumbiti kingiriti na mwazi gwakuwi mweni, su katupanani ukombola wa mashaka goseri.

¹³ Gambira mwazi gwa mbuzi na gwa ng'ombi na livu lya mwana gwa ng'ombi vyavimyatiritwi kwa yawaweriti wahumba na viwapunga womberi na kuzitenda nshimba zyawu ziherepi,

¹⁴ su mwazi gwa Kristu hagutendi vitwatira vikulu nentu! Kristu Mlopoziya kupitira likakala lya Rohu Mnanagala gwa mashaka goseri, kalilaviyiti mweni kaweri litambiku lya nakaka kwa Mlungu, su katupungi nfiru kulawa mumatendu yagafuwa, su tupati kumtendera Mlungu yakawera mkomu.

¹⁵ Toziya ayi Kristu ndo mkolaniziya gwa lipatanu lya syayi. Su walii yawashemitwi na Mlungu wawanki uhala wa mashaka goseri waulagilitwi na Mlungu. Toziya

kuhowa kwakuwi kuwakombola wantu kulawa mumakosa gawatenditi mulipatanu lyakwanja.

¹⁶ Wosiya umanika hera handa kuhowa kwa ulii mweni yakau lembiti kumanika.

¹⁷ Wosiya wanja kutenda lihengu pakahowa kala ulii yakawulembiti, toziya uweza ndiri kuwera na makakala shipindi shilii sha ulii yakawulembiti pakawera kankali mkomu.

¹⁸ Ndo toziya ata lilii lipatanu lya kwanja litulitwi ndiri pota mwazi.

¹⁹ Musa pakawabweleriti wantu woseri malagaliru goseri ntambu yagaweriti Mumalagaliru Mlungu gakamupananiti, katola mwazi gwa mwana gwa ng'ombi pamuhera na mashi, na kwa kutumiya mihamba ya miputira yawaishema husopu na pamba njeri, kashimyatira shintola shilii sha lilagaliru na wantu woseri.

²⁰ Musa kalongiti, “Agu ndo mwazi gwa lipatanu, lyeni Mlungu kawalagiliriti mulijimiri.”

²¹ Viraa virii Musa kamyatira mwazi lipamanda na vyombu vyakutendera mukumguwira Mlungu.

²² Yina, kulawirana na lilagaliru vintu vyoseri wavipunga kwa mwazi, na pota kwitika kwa mwazi kwahera kulekeziwa vidoda.

Litambiku lya Kristu liwusiya vidoda vya wantu

²³ Vintu avi yaviwera mfanu hera kwa vintu vya kumpindi, vifiriziwitwi kupungwa kwa ntambu ayi, kumbiti vintu vya kumpindi vyeni vifiriziwitwi tambiku yaiherepa nentu kuliku ya aga.

²⁴ Toziya Kristu kingira ndiri pahala pananagala papanyawitwi kwa mawoku ga

wantu, mfanu hera gwa shilii yashiwera shanakaka. Yomberi kingira kumpindi kweni, vinu kagoloka kulongolu kwa Mlungu kwajili ya twenga.

²⁵ Kingiriti ndiri kulilaviya mala kwa mala handa Mtambika mkulu ntambu yakingiriti Pahala Pananagala Nentu kila shinja na mwazi yaguweriti ndiri gwakuwi.

²⁶ Handa meiweri hangu, Kristu mekafirwi kutabisiwa mala zivuwa kwanjira kwanja kwa pasipanu. Kumbiti vinu, mashaka aga gapakwegera upeleru, yomberi kalawira kwa mala yimu hera, kuwawusiya wantu vidoda kwa kulilaviya mweni tambiku.

²⁷ Muntu yoseri hakahowi mala yimu hera, shakapanu hakatozwi.

²⁸ Ntambu iraa ayi Kristu kalilaviyiti tambiku mala yimu hera kwajili ya kuwusiya vidoda vya wavuwa. Pakalawira kayi mala ya pili, hakizi ndiri kayi kutenda lihengu lya kuwusiya vidoda kumbiti hakizi kuwalopoziya walii yawamuhep- elera.

10

Kristu kalilaviyiti tambiku kwa mala yimu hera

¹ Toziya Malagaliru Mlungu gakamupananiti Musa gaweriti shivuni hera sha galii gaherepa gagiza, na gawera mfanu hera gwa vitwatira vya nakaka, su gaweza ndiri kuwatenda walii yawaguwira waweri wakamilika kwa tambiku ziraa zilii zyazilaviyitwi shinja kwa shinja.

² Handa wantu yawamguwira Mlungu mewapungwi nakaka vidoda vyawu, mewaliwoni ndiri

kayi kuwera na vidoda, na tambiku azi zoseri meziperi.

³ Kumbiti tambiku azi zitendeka kuwaholuziwa wantu vidoda vyawu kila shinja,

⁴ toziya mwazi gwa ng'ombi na mbuzi guweza ndiri nakamu kuwusiya vidoda.

⁵ Su Kristu pakaweriti kankwiza pasipanu kalongiti,

“Gufira ndiri tambiku ama malaviwu, kumbiti guntandira nshimba.

⁶ Malaviwu ga kulunguziwa torosu, ama malaviwu ga kuwusiya vidoda, vikuvifiriziya ndiri.

⁷ Shakapanu nongiti,

‘Guloli, ntambu yanembiritwi mushintola, neni niza kutenda mafiliru gaku, gwee Mlungu.’ ”

⁸ Pakalongiti, “Gufira ndiri ama gufiriziwa ndiri na tambiku na malaviwu ama malaviwu ga wankanyama ga kulunguziwa torosu ama malaviwu ga kuwusiya vidoda.” Malaviwu goseri aga galaviyitwi kulawirana na Malagaliru Mlungu gakamupananiti Musa.

⁹ Shakapanu kalongiti, “Neni niza kutenda mafiliru gaku, gwee Mlungu.” Kaliwusiya lipatanu lyakwanja, su katuli lipatanu lya pili.

¹⁰ Toziya Yesu Kristu katenditi mafiliru ga Mlungu, twenga tupungwa nakamu vidoda kupitira malaviwu ga nshimba yakuwi yakayilaviyiti kwa mala yimu kwa woseri.

¹¹ Kwa ntambu yimu, mtambika katenditi lihengu lyakuwi lya utendera kila lishaka na kulaviya matambiku galaa galii mala

zivuwa, kumbiti matambiku geni hapeni gawezi kuwusiya vidoda.

¹² Kwa ntambu yimonga, Kristu kwa shipindi shoseri kalaviyiti litambiku limu toziya ya kulekiziya vidoda, shakapanu kalikala uwega wa kumliwu wa Mlungu.

¹³ Kwanjira shipindi shilii kankuhepera mpaka wang'ondu wakuwi waweri pakutimbira magulu gakuwi.

¹⁴ Su kwa lilaviwu lyakuwi limu kawatenda wakamilika kwa shipindi shoseri walii yawapungitwi.

¹⁵ Na Rohu Mnanagala katupanana ukapitawu. Kalongiti hangu,

¹⁶ “Ali ndo lipatanu hanulitendi na womberi, pa shipindi shilii, kalonga Mtuwa, hantuli malagaliru gangu mummyoyu mwawu, na hanugalembi mumahala mwawu.”

¹⁷ Kayi kalongiti,
“Hanuliholi ndiri kayi vidoda vyawu,
ama vitendu vyawu vya uhalibisiya.”

¹⁸ Su vidoda paviwusiwa kala, kwahera toziya ya kulaviya malaviwu ga kuwusiya vidoda.

Tumsegeleri Mlungu

¹⁹ Su walongu waneni, kwa mwazi gwa Yesu tupanana moyu yagutira ndiri kwingira Pahala Pananagala Nentu.

²⁰ Yomberi katuvugulira njira ya syayi, njira yailonguziya muukomu kupitira lipaziya lilii. Katenditi hangu kwa kuilaviya nshimba yakuwi.

²¹ Toziya twanayu Mtambika Mkulu yakagolokera munumba ya Mlungu.

²² Su tumusegeleri Mlungu kwa moyu muheri na kujimira kwa nakaka na kwa myoyu yayipun-gitwi nakamu kulawirana na nfiru idoda, tumusegeleri na nshimba zyazigululitwi kwa mashi gananaga.

²³ Tukoleri nakamu litumbiru lyetu lyatulilav-ilira ukapitawu, toziya Mlungu yakamlagiliti ndo mjimirika.

²⁴ Tuliholi ntambu ya kulipanani moyu toziya ya kwongelerana ufiru na matendu gaherepa.

²⁵ Natuleka kujojinika pamuhera ntambu yawawera shitiba sha wamonga. Kumbiti tufiriziwa kulipanana moyu, na tutendi aga nentu patuwona lishaka lya kuwuya kwa Mtuwa lyapakwegera kusoka.

²⁶ Toziya patwendereya kutenda vidoda kwa kufira twaweni patumana kala unakaka, kwa-hera tambiku yayiweza kulaviwa kayi toziya ya kuwusiya vidoda.

²⁷ Kumbiti shilii shashisigala ndo kuhepelera hera utoza wa Mlungu na motu gukalipa kuwamalira woseri yawamlema.

²⁸ Muntu yoseri yakagalema Malagaliru Mlungu gakamupananiti Musa, na kwa ukapitawu wa wantu wawili ama watatu, kalagwa pota na lusungu.

²⁹ Vinu hayiweri hashi kwa muntu ulii yakambeza Mwana gwa Mlungu na kuguwona mwazi gwa lipatanu yagumpungiti kuwera shintu ndiri, muntu yakamwigira Rohu Mnanagala gwa manemu? Kafiriziwa kupata utoza ukalipa wa ntambu gaa?

³⁰ Toziya tumumana ulii yakalongiti, “Shisasi

sha neni, neni hambuziliri,” nayomberi viraa ka-longiti, “Mtuwa hakawatozi wantu wakuwi.”

³¹ Ndo shitwatira sha kutiriziya nentu muntu kubatwa na Mlungu yakawera mkomu!

³² Muliholi yagalawiriti mashaka galii ga kwanja pangubutulitwi kumana unakaka wa Mlungu. Tembera mashaka galii mpatitwi na ntabika ivuwa, mwenga mhepeleriti.

³³ Ntambu zimonga mwigirangitwi na kutabisiwa paweru, na ntambu yimonga mulikolerana pamuhera na walii yawatabisiyitwi.

³⁴ Toziya muwawoniriti lusungu walii yawaweriti mushibetubetu na pampokitwi lunda zyenu muhepeleriti kwa nemeru, toziya muvimaniti handa muwera na vintu viherepa nentu na vya mashaka goseri.

³⁵ Su namleka ulii ugangamala wenu, toziya uwera na lifupu likulu.

³⁶ Mfiruwa kuhepera su pamtenda mafiliru ga Mlungu, hamuwanki shirii shakalagiliti Mlungu.

³⁷ Ntambu yagalonga Malembu Mananagala, “Shisigala shipindi shididini hera, na ulii yakiza, hakizi, na hapeni kakawi.”

³⁸ “Kumbiti muntu gwangu yakamfiriziya Mlungu, hakajimili na kulikala, na kumbiti pakaleka kujimira, neni hapeni nfriziwi na yomberi.”

³⁹ Twenga twamlamu ndiri mwa walii yawaleka njimiru na kwagamira, kumbiti twenga twapamuhera na walii yawajimira na kulopoziwa.

11

Mana ya njimiru

¹ Vinu njimiru ndo kuwera na unakaka kwa vitwatira vyatulutumbira, kuvimana kwa unakaka vitwatira vyatuviwona ndiri.

² Kwa njimiru, wazewi wa makashu wajimir-itwi na Mlungu.

³ Kwa njimiru, twenga tuvimana handa pasi-panu panyawitwi kwa shisoweru sha Mlungu, su vintu vyaviwoneka vilawiti muvintu vyaviwoneka ndiri.

⁴ Kwa njimiru Abeli kamlaviliriti Mlungu tambiku yaiweriti iherepa kuliku ilii ya Kaini. Kwa njimiru yakuwi, kajimiritwi na kuwera yakamfiriziya Mlungu toziya Mlungu mweni kazijimiriti tambiku zakuwi. Kwa njimiru yakuwi tembera kahowiti, matendu gakuwi gankali gawera na mafundu kwa twenga.

⁵ Kwa njimiru, Henoki kanyasulitwi na Mlungu, nakahowa. Kawonekaniti ndiri kayi toziya Mlungu kamnyasuliti. Pamberi pa kunyasulwa kwakuwi, Malembu Mananagala galonga kuwera yomberi kamfiliziyiti Mlungu.

⁶ Pota njimiru hapeni iwezekani kumfiriziya Mlungu. Toziya kila muntu yakamgendera Mlungu, mpaka kajimiri kuwera Mlungu kapalaa na kuwera kawapanana lifupu walii yawamsakula nentu.

⁷ Kwa njimiru Nuhu kaberiziwitwi na Mlungu toziya ya vitwatira vya kulongolu vyaviwonek-iti ndiri. Kamjimiriti Mlungu, kanyawa safina, mlaamu kalopoziyitwi yomberi pamuhera na

kaya yakuwi. Kulawirana na aga, kwa njimiru yakuwi wantu wa pasipanu watozitwi kuwera na vidoda na Nuhu kamfiriziyiti Mlungu kwa njira ya njimiru.

⁸ Kwa njimiru Aburhamu kamupikaniritii Mlungu pakashemitwi kagendi muisi Mlungu mekampanani iweri yakuwi. Tembera kavimana ndiri pakaweriti kankugenda, Aburhamu kawukiti.

⁹ Kwa njimiru kalikaliti gambira muhenga muisi Mlungu yakamlagiliti kumpanana. Kalikaliti aku mumapamanda, Isaka na Yakobu wankiti vintu viraa vilii Mlungu vyakamlagiliti Aburhamu, walikaliti mumapamanda vulaa gambira yomberi.

¹⁰ Toziya Aburhamu kaweriti kankuhepeler lushi lwaluwera na lyanjiru ligangamala, lushi lweni Mlungu mweni ndo yakaluholiriti na kulinyawa.

¹¹ Kwa njimiru Aburhamu kankiti makakala ga kulera tembera kaweriti mzewi na Sara mdala gwakuwi kaweriti mpendi. Toziya Aburhamu kajimiriti kuwera Mlungu yakamlagiliti kaweriti njimirika.*

¹² Su kulawa kwa muntu yumu ayu mweni yakapititi kala umuli wa kulera, kulawiriti wantu wavuwa gambira ntondu zya kumpindi na gambira mhanga gwa pambeku pa bahali.

* **11:11** Mumalembu ga makashu, musitari agu gulembitwi hangu, “Kwa njimiru Sala kajimiriti kuwera Mlungu katendaga shilii shakalagiliti, su kapatiti yinda tembera kaweriti mzewi”

13 Wantu woseri awa wahowiti pawawera na njimiru. Wahowiti pamberi pa kwanka vitwatira Mlungu vyakavilagiliti, kumbiti kwa kutali waviwoniti na wanemeleriti na kulonga kuwera womberi waweriti wahenga na watugira pasipanu.

14 Wantu yawatakula vitwatira handa avi, walanguziya paweru kuwera wankuyisakula isi yawu weni.

15 Handa mewayiholeri isi yawalawiti makashu, mewapati lupenyu lya kuwuya aku.

16 Kumbiti vinu wafira isi yaiwera iherepa nentu, isi ya kumpindi. Su Mlungu kawona ndiri soni kushemwa Mlungu gwawu, toziya yomberi kawatandiriti kala lushi.

17 Kwa njimiru Aburahamu kamlaviyiti mwana gwakuwi Isaka kaweri tambiku shipindi Mlungu pakamjeriti. Aburahamu mweni ndo yakaweriti kanka shirii shakalagiliti Mlungu, kumbiti pamuhera na hangu, kajimiriti kumlaviya mwana gwakuwi gwa gweka gwa lagilu,

18 ndomweni yakagambiritwi na Mlungu kupitira Isaka hagupati wiwuka wawuwa.

19 Aburahamu kavimaniti handa Mlungu kaweza kuzyukisiya yawahowiti na kwa ntambu yimonga nakaka Aburahamu kambatiti kayi mwana gwakuwi kulawa kwa yawahowiti.

20 Kwa njimiru Isaka kawatekeleriti Yakobu na Esawu matekeleru gagiza shakapanu.

21 Kwa njimiru Yakobu pakaweriti sambira kahowa, kawapetera mashi kila yumu gwa wana wa Yosefu, na kamguwiriti Mlungu pakalugolokelera luhonga lyakuwi.

22 Kwa njimiru Yosefu pakaweriti pakwegera kuhowa, katakuliti kulawa kwa Waisraeli muisi ya Misri, na viraa kawalekera malagaliru ntambu ya kugatenda mafupa gakuwi.

23 Kwa njimiru Musa kafifitwi na walera wakuwi kwa shipindi sha myezi mitatu pakayiwukiti. Toziya wamwoniti kuwera mwana kaherepa, womberi wavitiriti ndiri visoweru vya mfalumi.

24 Kwa njimiru Musa pakakuliti, kalemiti kushemwa mwana gwa binti gwa Farawu.

25 Kawoniti mbaka kutabika pamuhera na wantu wa Mlungu kuliku kunemelera woya ya vidoda kwa katepu hera.

26 Kavimaniti kuwera kutabika toziya ya Kristu Mlopoziya kwana mota nkulu kuliku ulunda woseri wa isi ya Misri toziya kaweriti kankulol-erela lifupu lya shakapanu.

27 Kwa njimiru Musa kalawiti isi ya Misri pota na kutira maya ga mfalumi, na kawuyiti ndiri kumbeli, toziya kendereyiti kumlolerela Mlungu ulii yakawoneka ndiri.

28 Kwa njimiru kayitenditi Pasaka, kalagaliriti mwazi gumyatirwi pampindi pa milyangu, su ntumintumi gwa kumpindi gwa kulaga nakawalaga wiwuka wa kwanja wa Israeli.

29 Kwa njimiru wantu wa Israeli walokiti bahali nsheri handa iweriti isi iyuma, kumbiti Wamisri pawajeriti kutenda hangu wahowiti kwa kumiruwa mumashi.

30 Kwa njimiru liboma lwa lushi lwa Yeriku viguwiti wantu wa Israeli pawavizyengikiti kala kwa mashaka saba.

³¹ Kwa njimiru Rahabu yakaweriti mndiyandiya kahowiti ndiri pamuhera na walii yawamjimiriti ndiri Mlungu, toziya kawashemeriti kwa ponga walolalola wa bada.

³² Su ntakuli shishi kayi? Nahera shipindi kwaneni kuwatakulira ashina Gidioni na Baraki na Samsoni na Yefta na Dawudi na Samweli na wambuyi wa Mlungu.

³³ Kwa njimiru woseri awa wazikankiti falumi. Watenditi vitwatira vyavimfiriziyiti Mlungu, wanka galii gakalagiliti Mlungu. Wadiwa milomu ya simba,

³⁴ wadoziya makakala ga myotu, washapiriti kulagwa kwa upanga, waweriti legulegu kumbiti wapatiti makakala. Waweriti wagangamala mungondu, wakankiti mashonta ga shihenga.

³⁵ Wadala wamu wawauziliriti walongu wawu yawahowiti pawawera wakomu. Wamu wawu walema kuvugulirwa, watabisiyitwi mpaka wahowa su wapati kuzyukisiwa na kwingira mumakaliru gaherepa nentu.

³⁶ Wamonga watenderitwi lidufiya na kusyatangwa ntomonde, na wamonga watawitwi minyololu na kutatilwa mushibetubetu.

³⁷ Wagumitwi mabuwi, wapiligitwi kwa misumenu vipandi viwili. Wagendigenditi kwa kuzyengeta pawavala mikuli ya wakondolu na mikuli ya wambuzi, waweriti wantu wahushu yawatabisiyitwi na kuzulumiwa.

³⁸ Wantu wa pasipanu wafiriti ndiri kuwera na wantu awa. Wayeriyeriti kushiwala na mumigongu, walikaliti mumpanga na mumarindi.

³⁹ Woseri awa wawonekaniti kuwera wakanka

toziya ya njimiru yawu. Pamuhera na hangu wankiti ndiri galii Mlungu gakalagiliti,
⁴⁰ toziya Mlungu kaweriti na mpangu yaguherepa nentu toziya ya twenga, su womberi mewausegeleri ukamilika pawawera na twenga.

12

Azabu ya Tati gwetu gwa kumpindi

¹ Su toziya twenga tuzyengetwa na shipinga shikulu sha wakapitawu. Su tuwusiyi kila shipingiru shashitupingira, na vidoda virii vyavitulemetersa na tutugi mbiru kwa uhepeleru mukutuga kwakutulitwi kulongolu kwatwenga.

² Tumloli Yesu mweni ndo yakanjishiti njimiru ya twenga na mweni hakaitendi teratera. Toziya ya nemeru yayiweriti yankumuhepera, yomberi kahepeleriti kuhowa palupingika, pota kulishera kusoniziwa kwakuwi, na vinu kankulikala uwega wa kumliwu wa shibanta sha ukulu sha Mlungu.

³ Mumuholi Yesu ntambu yakahepeleriti pakakalaziyitwi na yawatenda vidoda. Su namfuwa moyu ama namtoka.

⁴ Mukukanka vidoda, mwenga msoka ndiri kwita mwazi gwenu.

⁵ Mwenga mulyaluwiti visoweru vilii vyaviwapanana moyu, Mlungu kankuwagambira mwenga handa wana wakuwi?

“Mwana gwangu, nagubeza azabu ya Mtuwa, ama naguwuya kumbeli pakakukalipira.

⁶ Toziya Mtuwa kamfunda kila yakamfira, kamwazibu kila yakamjimira kuwera mwana gwakuwi.”

⁷ Muhepeleri pamwazibiwa handa mafundu toziya Mlungu kawatendera mwenga handa wana wakuwi. Hashi, kwana mwana yakafundwa ndiri na tati gwakuwi?

⁸ Handa pamwazibiwa ndiri gambira wana wamonga, su mwenga mwawana wa wakuwi ndiri wanakaka.

⁹ Kayi, twenga tuwapanana ligoya watati wetu wa pasipanu yawatuleriti na yawatwazibu. Su tufiruwa kumjimira nentu Tati gwetu gwa kumpindi su tupati kulikala.

¹⁰ Watati wa twenga pasipanu watufunda kwa shipindi shididini, handa womberi weni ntambu yawawoniti kuwera iherepa, kumbiti Mlungu kankutuazibu kwajili ya mota yetu twaweni, su tuweri wanagala gambira mweni.

¹¹ Vinu kwazibiwa shitwatira ndiri sha kunemiziya kumbiti su sha kwinginiziya. Kumbiti walii yawafunditwi kuwera na ligoya upelero hawabenangi lifupu lya ponga kulawa mumakaliru yagamfiriziya Mlungu.

Mafundu na kuberiziya

¹² Su mugapanani makakala mawoku genu yagawera legulegu na kugangamaziya manung'unu genu yagawera legulegu.

¹³ Mwendereyi kugendagenda munjira yainyoshikiti, su shirii shashilewerekiti nashitilinduka, kumbiti shiponiziwi.

¹⁴ Msakuli nentu kuwera na ponga na wantu woseri na mulikali makaliru ga unanagala, toziya pota unanagala kwahera muntu yakaweza kumwona Mtuwa.

15 Mulikali weri muntu yoseri nakahowiziya manemu ga Mlungu. Muliloleri weri su lushigira lwalutomora shing'ong'u nalulawira pakati pa mwenga na kuwadodisiya wawuwa.

16 Mulikali weri muwamu mwenu napawera na muntu muhumba ama muntu yakamguwira ndiri Mlungu gambira Esawu, yakawuziti wiwuka wakuwi wa kwanja kwa shiboga sha mala yimu.

17 Mwenga muvimana handa pakafiriti kupata kayi tekelera ilii yayiweriti yakuwi, kabeliritwi toziya kapatiti kayi ndiri lupenyu lwa kugalam-biziya shilii shakatenditi, ata pakakisakuliti kwa masozi.

18 Mwenga msokiti ndiri kulugongu lwamuweza kulukola na lwalwakiti motu ama papawera na luwindu dunu na lipuga,

19 na liziwu lya mbalapi na liziwu lya visoweru. Walii yawapakiniriti liziwu ali waluwiti nawapikanira kayi shisoweru shimonga.

20 Toziya wadahiti ndiri kuhepelera lilagaliru lyalilaviyitwi, “Ata handa nkanyama pakashinkula lugongu alu, hakagumwi mabuwi mpaka kafuwi.”

21 Goseri aga gawonekaniti gakutiliziya nentu, Musa kalongiti, “Nankutira na kubegema.”

22 Kumbiti mwenga msoka mulugongu lwa Sayuni, lushi lwa Mlungu yakawera na ukomu, Yerusalemu lwa kumpindi, kwakuweriti wantumintumi wa kumpindi yawawalangikika ndiri, munemeleri.

23 Msoka mulijojiniru likulu lya wantu wa Mlungu yawashemwa wiwuka wa kwanja, weni

matawu gawu galebwa kumpindi. Mgoloka kulongolu kwa Mlungu yakawera mtoza gwa woseri, na kulongolu kwa rohu zya wantu waheri kulongolu kwa Mlungu yawatenditwi teratera.

²⁴ Msoka kwa Yesu, yomberi ndo mkolaniziya mulipatanu lya syayi, na kwa mwazi gwakuwi gwagumyatiriti kuwera gutakula vitwatira viheri kuliku mwazi gwa Abeli.

²⁵ Su mulikali weri namwiza kulema kumpikinira ayu yakatakula na mwenga. Gambira walii yawalemiti kumpikinira ulii yakawaberiziyiti pasipanu walopoziwitwi ndiri, twenga hatudahi hashi kushapira handa patulema kumpikinira ulii yakatuberiziya kulawa kumpindi!

²⁶ Mushipindi shilii liziwu libegiziyiti isi, kumbiti vinu kalagila, “Hanupabegiziyi pasipanu kayi kwa mala yimonga, pasipanu hera ndiri kumbiti na kumpindi viraa.”

²⁷ Visoweru avi “kayi kwa mala yimonga” vyankutulanguziya kuwera vintu vyoseri vyavinyawitwi havibegeziwi na kuwuka su visigali vilii vyavibegiziwa ndiri.

²⁸ Twenga, tulongi mayagashii, toziya twankuwanka ufalumi yawubegiziwa ndiri. Tuweri na mayagashii na kumguwira Mlungu kwa ntambu yayimfiriziya, na kwa kuguwira na lyoga,

²⁹ toziya Mlungu gwetu nakaka ndo motu gwaguhelibisiya.

13

Ntambu yakumfiriziya Mlungu

¹ Mwendelezi kulifilira shirongu.

² Namulyaluwa kuwashemera wahenga, toziya kwa kutenda hangu wantu wamonga wapatiti kuwashemera wantumintumi wa kumpindi pota kuvimana.

³ Muwaholi walii yawatatilitwi gambira mtatirwa pamuhera na womberi. Muwaholi walii yawatabika gambira mwenga mtabika pamuhera na womberi.

⁴ Ndowa ifiruwa kupananwa ligoya na wantu woseri, mpalu pamuhera na mdala wafiruwa kuwera waminika. Mlungu hakawatozi wandiyandiya na wahumba.

⁵ Namuwera wantu wa kufira mpiya, mtosheki kuwera na vintu vyamuwera navi. Mlungu mweni kalonga, “Hapeni nukuleki nakamu, ama hapeni nukwasi.”

⁶ Toziya ayi tuweza kulonga kwa ugangamala, “Mtuwa ndo mtanga gwangu, hapeni ntiri.

Muntu hakantendi shishi?”

⁷ Muwaholi walongoziya wenu, yawawabwel-erani Shisoweru sha Mlungu. Muliholi ntambu yawakaliti na kuhowa, mjeri njimiru yawu.

⁸ Yesu Kristu ndo ulaa ulii lishu, leru na mashaka goseri.

⁹ Namdankwa aku na aku na mafunda gamonga ga shihenga. Iherepa kwa rohu zyetu kwanka ngangamalu kwa manemu, na kwa kujimira ndiri malagaliru ga shiboga, muntu yoseri yakagafatiti malagaliru aga gamtanga ndiri.

¹⁰ Twenga twana shitalawanda sha kutambikira sheni watambika wa lipamanda

lya Wayawudi lya kuguwira wahera nzyumi zya kuliya vintu vyakuwi.

¹¹ Mtambika mkulu gwa Shiyawudi kajegaga mwazi gwa wankanyama Pahala Pananagala Nentu na kugulaviya tambiku ya kuwusiya vidoda, kumbiti vinofu vya wankanyama awa wawilunguzi ya kunja kukambi.

¹² Yesu vulaa katabikiti na kuhowa kunja kwa lushi, su kawapungi kwa mwazi gwakuwi mweni wantu yawatenditi vidoda.

¹³ Su tungenderi kunja kukambi na twakatabisiwi ntambu yakatabisiwitwi yomberi.

¹⁴ Mana pasipanu twahera lushi lwa mashaka goseri, kumbiti twankulusakula lulii lwalwiza.

¹⁵ Su kwa njira ya Yesu, tumlavilili Mlungu tambiku zya zyuma mashaka goseri. Visoweru avi vya uzyumi ndo malaviwu getu palii patulonga kuwera yomberi ndo Mtuwa.

¹⁶ Namulyaluwa kutenda maheri na kulitanga, toziya azi ndo tambiku zyazimfiriziya Mlungu.

¹⁷ Mnami na kuwapikinira walongoziya wenu na kukola malagaliru gawu, womberi wankuzilolera rohu zya mwenga pota kutoka na hawalaviyi walanga ya utenderu wawu kulongolu kwa Mlungu. Handa pamuwapikanira hawatendi lihengu lyawu kwa nemeleru, handa ndala, hawawutendi kwa kwinginika, hangu hapeni iwatangi mwenga.

¹⁸ Mtuluwili, twana unakaka handa twanayu nfiru iherepa toziya tufira kulikala makaliru gaherepa muvitwatira vyoseri.

¹⁹ Na neni nuwaluwa nentu munduwili su mbuyi kwa mwenga kanongola.

Maluwiru na malamusiwu ga upeleru

²⁰ Su Mlungu gwa ponga yakamzyukisiyiti Mtuwa gwetu Yesu, Mlolera Mkulu gwa wakondolu toziya ya kwita mwazi gwakuwi gwa lipatanu lya mashaka goseri,

²¹ kawatendi mkamali mukila shitwatira shiheri su mtendi mafiliru gakuwi na katutendi twenga ntambu yayimfiriziya mweni kwa njira ya Yesu Kristu, ukwisa uweri kwa yomberi mashaka goseri! Yina haa.

²² Walongu, nuwaluwa vinu mwanki kwa uhepeleru shisoweru ashi sha kuwapanana moyu na alu ndo luhamba lufupi hera lyanuwalemberani.

²³ Nfira muvimani handa mlongu gwetu Timotewu wamvugulira kala. Handa pakasoka kanongola, hanizi pamuhera nayomberi kuwalola.

²⁴ Muwalamsiyi walongoziya wenu woseri pamuhera na wantu woseri wa Mlungu! Walongu wa isi ya Italiya wawalamsiya.

²⁵ Manemu ga Mlungu gaweri pamuhera na woseri mwenga.

Lipatanu Lya Syayi Kwa Wantu Woseri The New Testament in Pogoro

copyright © 2014 Pioneer Bible Translators

Language: Pogolo

Contributor: Pioneer Bible Translators

The New Testament in Shipogoro

This translation, published by Pioneer Bible Translators and The Word for the World, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact The Word for the World at www.twftw.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2019-12-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

be0eb903-ba79-5fbd-8667-f25c3cab4358